



## ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-49-02

№ 04-28/17-875 (212744)

"11" вересня 2018 р.

Кирилову С.В.

Шановний Сергію Васильовичу!

На виконання доручення Першого заступника Голови Верховної Ради України І. Геращенко у Комітеті Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин у межах наданих повноважень розглянута подана Вами петиція до Верховної Ради України «Підтримайте закон України про геноцид мешканців України на окупованих територіях».

Відповідно до Закону України «Про звернення громадян» (стаття 23<sup>1</sup>) електронна петиція, яка в установлений строк не набрала необхідної кількості голосів на її підтримку, після завершення строку збору підписів на її підтримку розглядається як звернення громадян відповідно до цього Закону.

Таким чином, виходячи із вищезазначеного та враховуючи те, що ініційована Вами петиція не набрала необхідної кількості голосів на свою підтримку (дата публікації - 12.06.2018; дата завершення збору підписів - 12.09.2018; кількість підписів - 2), петицію було розглянуто у Комітеті як звернення громадянина.

Захист та забезпечення прав і свобод громадян України, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України та окупації частини територій нашої країни здійснюється відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції», Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях», інших законів України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, принципів та норм міжнародного права.

У 2000 році Україна підписала Римський статут Міжнародного кримінального суду, який розслідує злочини проти людяності, воєнні злочини, геноцид та агресію.

Міжнародний кримінальний суд (далі - МКС) діє як міждержавна організація. Юрисдикція МКС обмежується найбільш небезпечними злочинами, які викликають стурбованість усього світового співтовариства.

Згідно із Римським статутом, МКС має юрисдикцію щодо таких злочинів:

- a) злочин геноциду;
- b) злочини проти людяності;
- c) військові злочини;
- d) злочин агресії.

При цьому, слід зауважити, що МКС розглядає справи не тільки щодо вже скоєних (тобто, завершених) злочинів, а й щодо подій, які тривають. Прокурор МКС є єдиною особою, яка може надати кваліфікацію цих справ.

Відповідно до Заяви Верховної Ради України "Про визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду щодо скоєння злочинів проти людяності та воєнних злочинів вищими посадовими особами Російської Федерації та керівниками терористичних організацій "ДНР" та "ЛНР", які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян" (схвалено Постановою Верховної Ради України N 145-VIII від 4 лютого 2015 року), Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади України визнала юрисдикцію Міжнародного кримінального суду з метою притягнення до кримінальної відповідальності у Міжнародному кримінальному суді щодо передбачених статтями 7 та 8 Римського Статуту Міжнародного кримінального суду злочинів проти людяності, воєнних злочинів, скоєних на території України починаючи з 20 лютого 2014 року вищими посадовими особами Російської Федерації та керівниками терористичних організацій "ДНР" та "ЛНР", яких визначить прокурор Міжнародного кримінального суду.

За час неоголошеної війни загинули тисячі громадян України, серед яких діти, поранено тисячі осіб, зруйновано інфраструктуру цілого регіону, сотні тисяч громадян вимушені були покинути свої домівки, в полоні на території Російської Федерації протиправно опинилася низка громадян України.

Тому, беручи до уваги, що наведені дії містять ознаки тяжких та особливо тяжких злочинів проти людяності та воєнних злочинів, які підпадають під юрисдикцію Міжнародного кримінального суду, Верховна Рада України, відповідно до згаданої Заяви, визнає відповідно до пункту 2 статті 11 та пунктів 2, 3 статті 12 Римського Статуту юрисдикцію Міжнародного кримінального суду щодо скоєних злочинів проти людяності та воєнних злочинів вищими посадовими особами Російської Федерації та керівниками терористичних організацій "ДНР" та "ЛНР", які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян, починаючи з 20 лютого 2014 року і по теперішній час.

Також 2 червня 2016 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» № 1401-VIII, яким внесено відповідні зміни до Конституції України. Згідно з частиною шостою статті 124 Конституції України в новій редакції, Україна може визнати юрисдикцію Міжнародного кримінального суду на умовах,

визначених Римським статутом Міжнародного кримінального суду. Відповідно до прикінцевих та перехідних положень цього Закону частина шоста статті 124 Конституції України в новій редакції набирає чинності через три роки з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

На виконання Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року Міністерством юстиції України за участі науковців та експертів громадянського суспільства розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення гармонізації кримінального законодавства з положеннями міжнародного права». Ним передбачається встановити кримінальну відповідальність за злочини проти людяності.

Метою проекту є забезпечення максимальної гармонізації положень кримінального законодавства України з положеннями сучасного міжнародного права та практикою їх імплементації у національні правові системи.

Положення проекту Закону спрямовані на вдосконалення норм Кримінального кодексу України (далі – КК) щодо чинності закону України про кримінальну відповідальність в просторі з урахуванням сучасних уявлень про кримінальну юрисдикцію держави у міжнародному праві, практики її регламентації у новітньому національному законодавстві іноземних держав та суспільно-політичних викликів, що постали перед Україною; вдосконалення положень КК щодо міжнародного співробітництва під час кримінального провадження з урахуванням сучасного міжнародного договірного і звичаєвого права, особливостей імплементації цих положень у національне законодавство та поточної суспільно-політичної ситуації; встановлення кримінальної відповідальності за так звані основні злочини за міжнародним правом (геноцид, агресія, злочини проти людяності та воєнні злочини) у максимальній відповідності з вимогами сучасного міжнародного права, враховуючи міжнародні зобов'язання усіх держав запобігати безкарності таких злочинів; встановлення або вдосконалення кримінальної відповідальності за інші злочини, які в сучасному міжнародному праві також розглядаються як злочини за міжнародним правом (позасудові страти, катування, оборнення у рабство, насильницьке зникнення, піратство).

Прийняття законопроекту дозволить узгодити законодавство України про кримінальну відповідальність з положеннями міжнародного права з урахуванням поточної суспільно-політичної (у тому числі міжнародної) обстановки. Міністерство юстиції України винесло законопроект на громадське обговорення для забезпечення вивчення та врахування думки громадськості щодо зазначеного проекту Закону.

Комітет, який опікується правами людини, не стоїть осторонь цих процесів. На подолання таких негативних наслідків неоголошеної війни як масові порушення основоположних прав і свобод наших громадян та відновлення прав зазначених категорій осіб вже прийняті, як зазначалось вище, та наразі розробляються відповідні законодавчі акти. Одним з останніх,

наприклад, був ухвалений Верховною Радою України Закон «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти», що готувався в Комітеті.

Також на базі Комітету проведено низку експертних зустрічей, дискусій, круглий столів, предметами обговорення яких були питання правосуддя в зоні АТО, ратифікації Римського статуту, міжнародного кримінального правосуддя.

З повагою

Голова Комітету



Г.М. Немиря